

berhavâ

-özgür sözcükler risalesi-

‘YİTİRİLEN’

berhavâ

-özgür sözcükler risâlesi-

Berhavâ Dergi

Mevsimlik Edebiyat-Fikir-Sanat Dergisi

Sayı: 02 Güz 2023

İmtiyaz Sahibi:

Dijital Jenerasyon Derneği

EDİTÖR

Fatma Şahin

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Beyza Doğan

YAYIN KURULU

Fatma Şahin

Beyza Doğan

EKİP

Buket Doğan

Merve Nazlı Barut

Habibe Doğan

Ayşe Hümeysra Kanbak

@berhavaadergi

@berhavadergi

Düşünce ve yazılarınız için:
dergiberhava@gmail.com

öndeyiş

Berhavâ, yâni havaya uçurulmuş.

Yâni, öyle gelişigüzel; etrafa saçılmış.

Berhavâ cümlelerimizi bırakmaya geldik.

Hani iyice büyümüş bir karahindibayı üfleme gibi meselâ.

Nereye gideceklerini bilmeden savurmak gibi.

Göge salınmış güvercinler gibi kafesinden.

Öyle hür, öyle yalnız kelimeler.

Güldüren ve ağlatan,

susturan ve konuşuran kelimeler.

Ciddi veya salaş kelimeler.

Nasıl gelirse içimizden.

İçimizden gelen, dışarı çıkmaya can atan kelimeler.

Açalım kapısını kafesin, uçsun tutsak güvercinler.

Berhavâ Dergi Editörü

Fatma Şahin

www.dergicilikokulu.com
sosyal medya: @dergicilikokulu
dergicilikokulu@gmail.com

Bu dergi Dijital Dergicilik Okulu öğrencileri tarafından eğitim çalışmalar kapsamında hazırlanmıştır. Ticari maksatla hazırlanmamıştır. Öğrenci tarafından hazırlanan bu derginin içeriği Dijital Jenerasyon Derneği'nin görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk dergi sahibine aittir. Yazılardan yazarları sorumludur. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteği ile hazırlanan Gelenekten Geleceğe: Dijital Dergi Platformu adlı projenin içeriği hiçbir surette Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Dijital Jenerasyon Derneği'ne aittir.

destekleriyle

tarafından

Stage

VER
ENE

J. SCOTT LONDON
1753

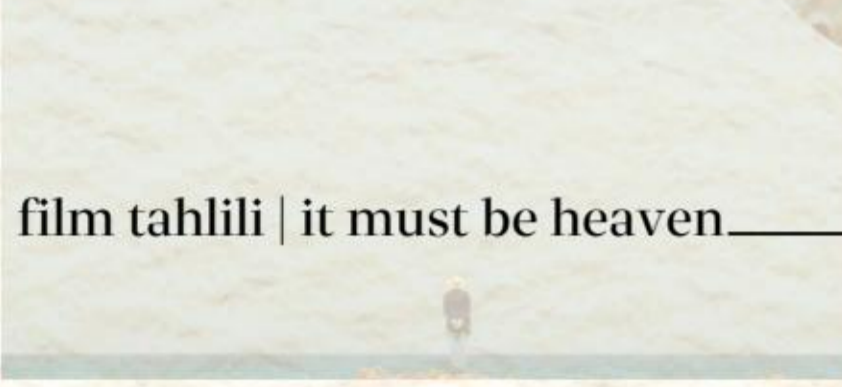
içerik

etimoloji | yitirilen

07

film tahlili | it must be heaven

08

yitip gitmeye yüz tutmuş bir kültürün izleri | yörüklerin bağrından

12

deneme | narsistleşen dünyada kendini yitirmek

14

kitap tahlili | insanlığı yitirirken

16

deneme | sevmek belki de yitmekten dönmek

18

şiir | yüzyıla sığdıramadığım

19

mevlid | vesiletü'n necat

20

ŕiir | naat

23

ŕiir | kanıksadım yolumu

24

sergi | bünyamin kara sanat atölyesi yıl sonu sergisi

26

hikaye | saudade

28

kahve köŕesi | özümüzdeki kahve: türk kahvesi

30

sizden gelenler

34

...

Sahip olduğum ne varsa sanki uzaklarda.
Ve asıl gerçeğimi yitirilen oluşturmakta.

...

Goethe

yitirilen

-etimoloji-

Yitirmek; sâhip olunan bir şeyi kaybetmek, ondan yoksun kalmak demektir.

Eski Türkçe yit- “kaybolmak” kökünden gelen sözcük yitmek “kaybolmak” fiilinden türemiştir.

“Yitirilen” kelimesi ise “yitip giden” “kaybolan” anlamlarına gelir.

“Neyi yitirdiğini hatırla ki kim olduğunu bilesin.”

it must be heaven

elia suleiman, 2019

“Burası cennet olmalı” filmi, yeni filmi için bir yapımcı arayışıyla yola çıkan Filistinli bir senaristin Nasıra, New York ve Paris’te geçirdiği zamandan oluşuyor. 3 şehirde geçen filmde, 3 polis, 3 uçak gibi çeşitli sahnelerde 3’e vurgu yapılıyor. Belki de yönetmen Filistin bölgesindeki üç dine vurgu yapıyor.

Bir yapımcı arayışında olsa da senaristimiz, yani izlemiş olduğumuz filmin de yönetmeni olan Elia Suleiman, aynı zamanda bir cennet arayışındadır. Filistinli olduğu için çeşitli ayrımcılıklara ve etiketlenmelere maruz kalan Elia, aslında kendi dünyasını oldukça sade bir şekilde ve ustalıkla bize gösteriyor.

İlk sahne, oldukça matrak bir şekilde başlasa da, kilitli kilise kapısı ve ardından şiddete başvurarak kapıyı açtıran papaz, Filistin-İsrail sorununun özetini, sınır ihlalinin doğurduğu şiddeti bize yansıtıyor. Filmde yalnızca birkaç kelime konuşması bulunan Elia, kelimelere gerek kalmadan, gerçek bir sinema filminde olduğu gibi görüntülerle vermek istediği mesajları veriyor. Elia’nın karşılaştığı tepkileri görünce biz de kendimizi ekrana onun şaşkın ve manâlı bakışlarıyla bakarken buluyoruz.

3 farklı şehirde geçen filmde, bu şehirlerin toplumsal yapılarını inceleme fırsatı buluyoruz. Nasıra'da özellikle kadınlar üzerindeki erkek egemenliğine tanık olurken, Fransa'da sokaklarda defile görüntüsü veren kadınlarla karşılaşyoruz.

Bir başka sahnede, kendince bedeniyle Filistin savunması yapan ve ardından polisler tarafından kovalanan bir kadınla karşılaşyoruz.

Fransa'nın uç düzeydeki düzenine karşın, bireyselliğin nasıl ön planda olduğuna şahit oluyoruz ve görünenin ardındakilerle karşı karşıya kalıyoruz.

Filmin ana imgelerinden biri de, Nasıra'da zeytin ağaçları arasında kazan taşıyan Filistinli bir kadın. Filistin'i, barışı ve adaleti simgeleyen zeytin ağaçları arasında kendine özgü oldukça zahmetli ve yavaş bir şekilde kazanları taşıyan kadın, sanki umudu simgeliyor ve filmin son sahnesinde de boş kazanlarla güneşe doğru ilerliyor.

Yapımcılarla görüşmeye giden Elia, birinden film Filistin konulu olmasına rağmen savaş görüntüleri içermediğinden "yeterince Filistinli değil" yorumu alırken bir başkası filmini ciddiye bile almıyor ve yapımcıyla görüşmeden şirketten ayrılıyor. Filminin Ortadoğu'da barış temalı bir komedi filmi olduğunu anlatan Elia, "şimdiden komikmiş" yorumuyla karşılaşılıyor.

berhavâ | film tahlili

Filmin ilginç sahnelerinden biri de, Elia'nın bahçesinden izinsizce limon alan komşusunun son sahnede ona göstererek kendi limon ağacını sulamasından oluşuyor. Bu sahne, Filistin topraklarını işgal eden ve bunu tüm dünyanın önünde sergileyen İsrail'in açık bir simgesi aslında. Aynı zamanda yine Filistin konulu "limon ağacı" kitabını hatırlatıyor.

Film boyunca aslında her yerde Nasıra'dan izlerle karşılaşan Elia, bize tüm dünyanın Filistin'e dönüştüğünü anlatmak istiyor.

Filmin sonlarında Elia, bir falcıyla görüşüyor. Gözlerinin içine samimiyetle bakan falcı tüylerimizi ürperten o cümleyi söylüyor "bir Filistin olacak" ve ekliyor "Ama onu ne sen ne de ben göremeyeceğiz".

Son sahnede dans ederek eğlenen bir grup Filistinli genci izleyerek gülümseyen Elia'yı görüyoruz. Sahne, yönetmenin Filistinli gençlere olan güvenini bizlere gösteriyor. Ve gözlerimiz, aradığımız cümleyle buluşuyor:

"to Palestine" "Filistin'e"

Hazırlayan: Fatma Şahin

filme notlarımız;

Oldukça derin olan filmimizi daha verimli izleyebilmek için TRT 2 nin film önü-film arkası programıyla birlikte izlemenizi öneririz.

Temamızın dışında kalsa da son dönemin özgün filmlerinden olan bu filme dergimizde yer vermek istedik...

yönetmenin kısa biyografisi

1960 doğumlu Elia Suleiman Ortodoks Rum kökenli Filistinli film yönetmeni ve oyuncudur.

Elia Suleiman, 2002 çıkışlı Kutsal Direniş filmi ile tanınır.

Film, 2002 Cannes Film Festivali'nde Jüri Ödülü'nü kazanmıştır.

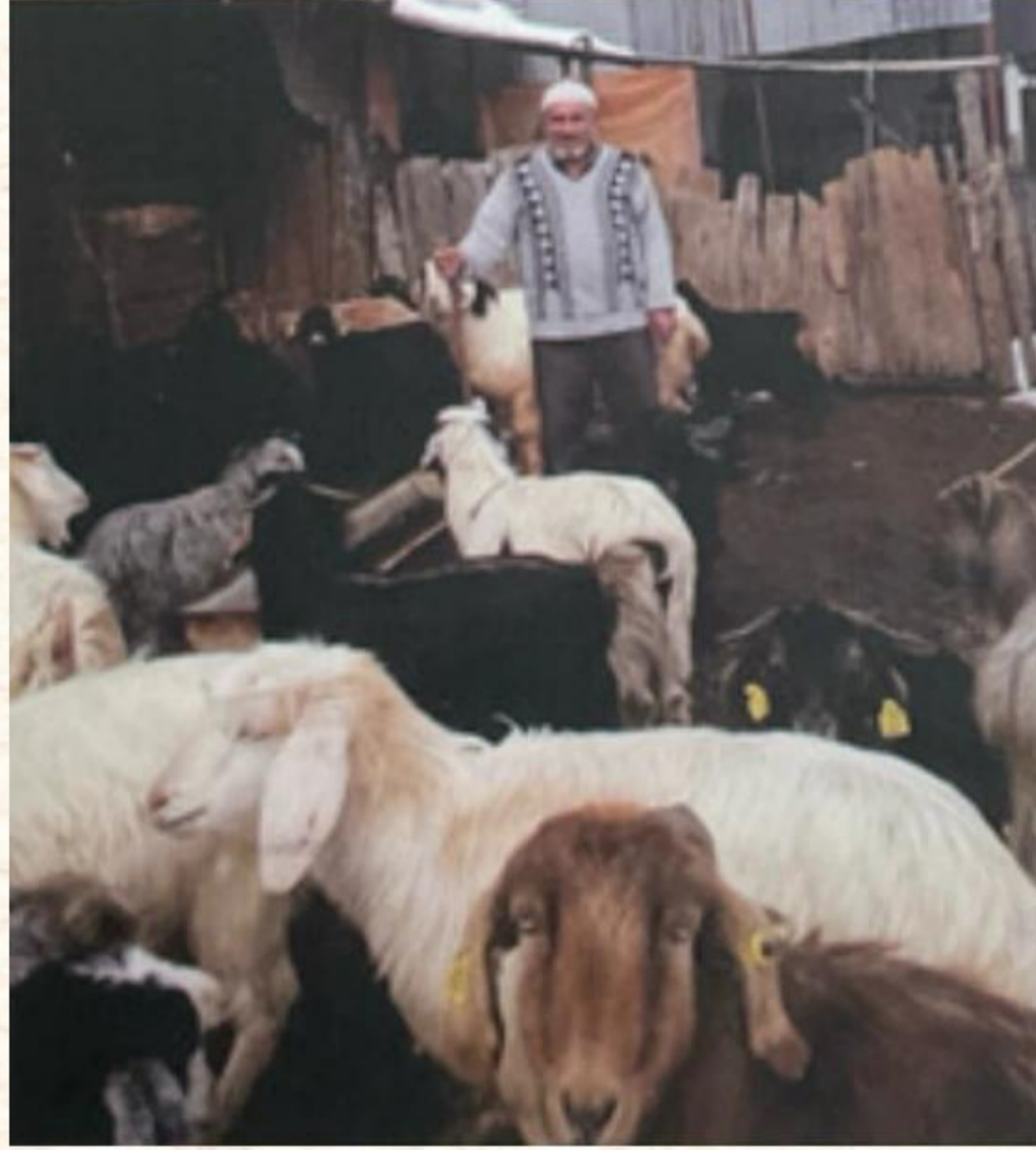
filme yıldızımız:

yitip gitmeye yüz tutmuş bir kültürün izleri

YÖRÜKLERİN Bağrından

Denizli'nin Çağıranlı köyünden nam-ı diğer Âşık Musa Soyuçok.

“Yörüklerin Bağrından” isimli kitabında

yörük kültürünün yansımalarını içten bir dille ifade ediyor.

Hayvanlarını gütmek için dolaştığı yaylalar yazılarının ilham kaynağı olmuş.

Yitip gitmeye yüz tutmuş yörük kültürü için bu eserin yeri çok kıymetli.

Ayrıca köy halkı dışında eseri bilen kimse yok.

Böylesine değerli bir çabadan siz değerli okuyucularımızı da haberdar etmek istedik.

İçerik: Merve Nazlı Barut

Yitip giden kültürler adına saha çalışmasına katılan ekip arkadaşımızın tanıştığı Âşık Musa'nın kaleminden...

“Sevda başıma beladır
Her gün o yâri aradır
Yıllar geçse de aradan
Kapanmaz derin yaradır.

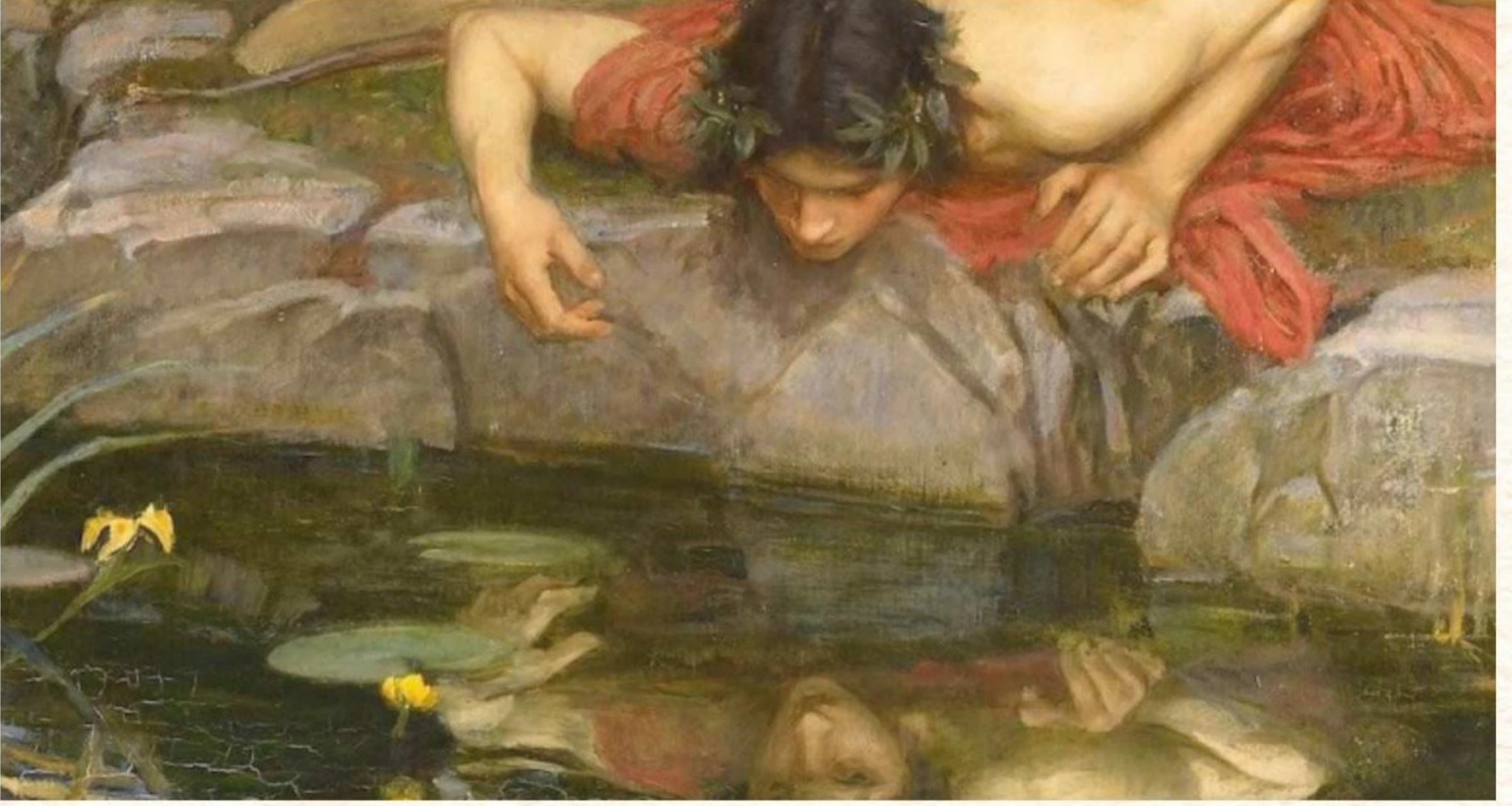
.

.

Musa'yım eridim bittim
Sevmekle hata mı ettim?
Doktor çare bulamadı
Sevda dedi, ben de çektim.”

“Yörüklük benim özümde
Dünya malı yok gözümde
Gönüllerde kalacaksan
Doğru söyle, dur sözünde.

Kesemde yoğurt koyudan
Soğuk su içtim kuyudan
Yörüklük, Türklük soyumdan
Soyunu vardı unutan.”

narsistleşen dünyada kendini yitirmek

Narkissos'u bilir misiniz? Hani orman perilerinin hayran olduğu, 'narsizm'in kökeni, dillere destan Narkissos...

Simyacı'nın öndeyişinde bahsi geçen rivayete göre Narkissos, her gün güzelliğini seyretmek için tatlı su gölünün kenarına gider, kendi aksine hayran kalırmış.

Yalnız kendisi değil, onu gören her varlık, orman perileri bile ona hayranmış.

Her gün saatlerce kendi yansımasını seyretmekten bıkmaz, hayranlığı daha da artarmış.

Ne var ki bir gün, o bakmaya doyamadığı göle düşüp boğularak can vermiş.

Boğulduğu yerde açan çiçeğe de 'nergis' adı verilmiş.

Narkissos öldüğünde derin bir yasa bürünen orman perileri bir acı gözyaşı kavanozuna dönüşen tatlı su gölüne sormuşlar:

"Neden ağlıyorsun?"

"Narkissos için ağlıyorum," demiş göl.

"Ne var bunda şaşılacak, demiş orman perileri, bizler ormanda onun peşinde başıboş dolaşır dururduk, ancak sen onun güzelliğini görebilirdin yakından."

"Narkissos yakışıklı bir genç miydi?" diye şaşırmış göl,

Yazar: Fatma Şahin

Ve eklemiş:

“Narkissos için ağlıyorum, ama onun yakışıklı olduğunu hiç fark etmemiştim ben. Narkissos için ağlıyorum, çünkü sularına eğildiğinde, gözlerinin derinliklerinde kendi güzelliğimin yansımasını görebiliyordum.”

Ne Narkissos tatlı su gölünü görebilmiş, ne de göl onu...

Gitgide ‘benmerkezleşen’ dünyada, öyle geliyor ki bana, insanoğlu da kendine bakmaktan başka kimseyi samimiyetle göremez olmuş. Orman perileri bile kendine hayran kalsın istediğinden nehrin güzelliğini perdeler olmuş. Oysa birkaç adım geriye gitse, baktığı nehrin hakikatini görebilecek. Kendini görebilmek için bile ona muhtaç olduğunu...

Ancak yitirdiğinde idrak edebiliyor meselenin hiçbir zaman kendinden ibaret olmadığını, belki de şu güne dek bir başkası için vâî olduğunu. Kendini yitirmeden, her gün baktığı nehri göremeyecek. Bakmaktan ibaretken aksinde boğulup yitecek...

Oysa ‘ben’ kavramını yitirip kendi özünü diğer her varlıkla bütünleştirdiğinde, eşyanın hakikatine de vâkîf olabilecek. Evet, merdüm-i dîde-i ekvân olduğunun fakat evrende bir kum tanesinden fazla yer kaplamadığının hakikatiyle yüzleşecek.

“Aşk
ışık
kırık
yürek-

devrik
şiiir
yitik.
Yit. .“

Oruç Aruoba, Kesik Esintiler

insanlığımı yitirirken

"Utanç dolu bir hayat yaşadım."(s.11)

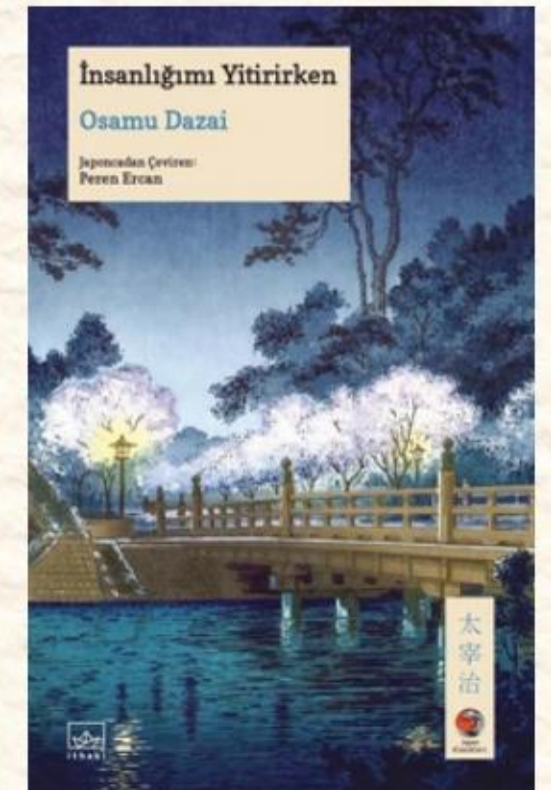
Varoluş sancısı ile toplumdan korkan ve intiharın peşinde olan yazarın intiharından önceki son eseri, otobiyografisi, "insanlığımı yitirirken".

Kitabın ana karakteri Yozo, gerçek kişiliğini saklayarak toplumda yer edinmeye çalışan, diğer yandan da toplumu ve toplumun değerlerini küçümseyerek hareket eden bir birey. Yozo, insanların topluma kendini kabullendirmek adına yaptığı rolleri, toplumun hiçbir zaman içinde olduğunu kabul etmeden anlatır. İnsanlardan çok aykırıdır ve onlara dış bir gözle bakar. Bir arayış içinde olan karakter hayatın anlamsızlığı ve bu konuda yalnızlığı üzerinde durup intihar girişimlerinde bulunur. Buna rağmen içinde anlam veremediği bir şekilde merhameti barındırır. Yazarın vicdanı şu satırlarla anlaşılır; Hayatım boyunca, birinin beni öldürebilmesini hatırlayabildiğimden daha çok defa diledim ama asla başka birini öldürmeyi düşünmedim (s.27). Hayatın yıkıcı yanına odaklanarak içsel bir sancı çekişini hissettirir. İnsanı hayata bağlayan en yüce erdem insanlığıken bunu yitirmesi onu dehşet bir boşluğa sürükler. Ve sonunda yazar deneyimlerinin karşılığını alır.

yazar hakkında:

Takma adı Osamu Dazai olan ve bu isimle daha iyi tanınan Şuji Tsuşima, 1909'da Tsugaru Yarımadası'nın merkezi yakınlarında küçük bir kasaba olan Kanagi'de dünyaya geldi. Ailedeki siyasetçi olma geleneğine karşı çıkan Dazai gençliğinde yazar olmaya karar verdi.

Hayatının büyük bölümünü intihar takıntısıyla geçiren Dazai, 1948'de suya atlayarak intihar etti. Ama ölümünden kırk yıl sonra bile Japonya'da hâlâ ilgi gören bir yazardır.

alıntılar;

Yine de bir insanın gülümsemesinden farklıydı. Bir şey eksikti. Kanın ağırlığı mı desem, hayatın acısı mı desem bilemiyorum. Özsüz gibiydi, bir kuşun değil, bir kanadın hafifliği gibi.

Sayfa 7

İnsanlığımı Yitirirken
Osamu Dazai

Hayatım boyunca, birinin beni öldürebilmesini hatırlayabildiğimden daha çok defa diledim ama asla başka birini öldürmeyi düşünmedim.

Sayfa 27

İnsanlığımı Yitirirken
Osamu Dazai

Hayatımda sadece bir kez büyük, şiddetli bir neşe hissetmek istiyorum.

Sayfa 88

İnsanlığımı Yitirirken
Osamu Dazai

Artık ne mutlu ne de mutsuzum.
Her şey geçip gidiyor.

Sayfa 112

İnsanlığımı Yitirirken
Osamu Dazai

sevmek, belki de yitmekten dönmek

Ömür, gülün dikenleri kadar yitik aslında. Kimin dokunabileceği belli değil çünkü kimi gülü sevdiği için dikenin acısını hissetmez, kimi acıyı çekemediği için güle dokunamaz. Ömür hayatımıza dokunamayanlardan yitiyor bir arayış içinde yok olup bitiyor. Zaman gibi akıp uzun sandığımız onca şey uçup yok oluyor. Sevdalar mesela, kalp yitmekten doğar, çiçek gibi açar. Acıları çekmek belki ömrü hayatımızın düşünde çok zor gelir ama insan yittikten sonra asıl acıyı hisseder. Yaprak dalında kıpırdayınca güzel gelir, ağaç yapraklarda renklenir. Oysa düşen veya kopan yaprak değil ağacın yaşam kökü bunun kalpten ve gönülden hiç bir farkı yoktu aslında. Zamanın acı tatlı gülümsemelerine bakmamak gerek, ya yok etmek ya da yok olmak gerek.

Yollar var yürümekten aciz gitmekten bitmiş mutluluk ona ne değmiş ne de yol vermiş. Yolları aşmak ilerlemek kimine zor, kimine ise o yolları bir şekilde geçip gitmektir. Öne dizilen taşlar aslında ufacık olsa da kırmak istemez insanoğlu ama kimileri o taşları kırmazsa yaşam boyu yitip giden bir ömürle beraber toprağın şen kokusunda yok olup bitecek.

Ama bazı zamanlar yitmek insanoğlunun hayatında yeni başlangıçlardır. Yaşam bazen yenilenmeler, gülücükler, gözlerde olan parıltıyı bekler. Bazen yitmek gülmenin içinde bir kelebek. Yirmi dört saat mutluluk, sevgi ve değer. Hayatı, ağaçları, çiçekleri, gökyüzünü, uçan milyonlarca kuşları, kelebekleri... sayamayacağımız onca güzel şeyi sevmek ne ömrü, ne kalbi, ne de benliği yitirir. Sevmek belki de yitmekten dönmektir.

yüzyıla sığdıramadığım

İstanbul tutar mısın ellerimden
Dolaşalım seninle baştan sona
Sarıyer'den Beykoz'dan yol alalım
Çamlıca tepesinden seyre dalalım

Sen, ey kız kulesi! benimle konuşur musun
Sadece denizcilere değil bana da fener olur musun
Hüsn-ü mücerred de fenerinin ışığı kayboluyor
Kılavuzum olur musun

Tur atsam Haliç'in etrafında
Her noktana bir inci taksam
Deryay-i Sim'den suyunu yudumlasam
Semtlerini tek tek tesbih yapsam zikredemem seni

Anadolu'dan Avrupa'ya bağlayan köprüler var
Bizi ise sana bağlayan onca güzellikler
Beyoğlu'nun yokuşları Galata'ya varınca
Yolların dergâh-ı kavuşturur mu bizi sana

Nebî'min kokusunu özlediysen Eyüp Sultan'a varmak gerek
Üsküdar'a gitmeden önce fatih-i ziyaret etmek
Valide-i Cedid'de zevk-ü hümâyun-u bulmak
Devana İstanbul da merhem olmak lazım

Bugün Ayasofya kutsalımız olacak
Düşmanına hayalini bile kurdurtmayacak
Bir gençlik ikindinin nurunda secdeye varacak
Fatih'in secdeye başını koyduğu gibi

Ulubatlı'dan Gülhaneye varalım
Ceviz ağaçlarına tırmanalım
Eminönünden Üsküdar'a varıp
Kuzguncukta boğazı seyre duralım

Lalerin üzerine uzanda gel
Çünkü seni bu yüzyıla ben sığdıramam
Sen dün benimdin bugünde benimsin yarında benim olacaksın
Seni bu yüzyıla sığdıramam ey İstanbul

“ ...

Pes Muhammeddir bu varlığa sebeb
Sıdk ile ânın rızasına kıl taleb

Ey azizler işte başlarız söze
Bir vasiyet kılarız illa size

Ol vasiyyet kim derim hem tuta
Mis gibi kokusu canlarda tüte

Hakk Teala rahmet eyleye anâ
Kim beni ol bir dua ile anâ

Her kim diler bu duada buluna
Fatiha ihsan ede ben kuluna”

Süleyman Çelebî,
Vesiletü'n Necat (Mevlid)

“ ...

Dedi gördüm ol Habibin ânesi
Bir acep nur kim güneş pervanesi

Berk urup çıktı evimden nagehan
Göklere dek nur ile doldu cihan

Gökler açıldı ve feth oldu zulem
Üç melek gördüm elinde üç alem

Biri meşrik biri mağribde anın
Biri damında dikildi Kâ'benin

Bildim anlardan kim ol halkın yeği
Kim yakın oldu cihana gelmeği

...”

...

güler yüzlü olmak neydi onu hatırlayın
neydi söğüt gölgesinde gülümsemek
ağız dolusu gülmeden taşlıkta.

...

ismet özel

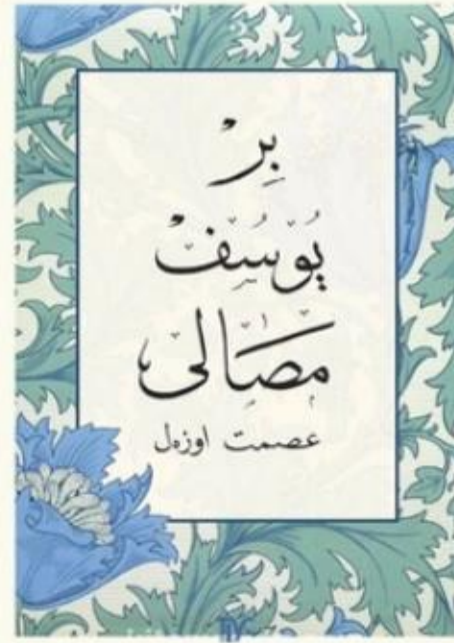

"يوق آرتق"
yok artık

آلتنده صوصقون يوللرى صاقلى طوتان
altında suskun yolları saklı tutan
قارله اورتولمش قيرلرك قيشى
karla örtülmüş kırların kışı

گيتدى گیدن
gitti giden

يرينه گلمدى باشقه برى"
yerine gelmedi başka biri

Kanıksadım Yolumu

**Korktum ve ağladım
Silecek göz yaşlarım
Bitecek kör çıkmazım
Hepsi bitti, hepsi yitti ve gitti**

**Zannım sonsuza idi
Süregelen geçmişi bağladığım
Bitmez diyordum çekilenler
Hepsi bitti, hepsi yitti ve gitti**

**Şimdi neymiş o günler
Serzeniş ve özlenenler
Umut dolu geleceği
Kirleten had bilmezler
Hepsi bitti, hepsi yitti ve gitti**

**Ufkunu genişlet ki yaşa
Hayatın en derinini
Yağmurlar gelip geçici
Hepsi bitecek, hepsi yitecek ve gidecek**

**Amaçsız yollar kapanır
Lüzumsuz sözler tükenir
Feraha ermek bu kadar basitken çekilen
Aptalın oyununda kaybeden sen ve ben
Hepsi bitecek, hepsi yitecek ve gidecek**

Ayşe Hümeysra Kanbak

gök kadar derin
gök gibi gaip

dikkatli bakarsam,
yıldızlarını görebilirmişim gibi

bakmazsam,
yitirmiş parıltısını
kayıp gidermiş tez vakitte

andelibce

Fotoğraflar: Habibe Doğan

Bünyamin Kara Sanat Atölyesi Yıl Sonu Sergisi

18 Ağustos - 3 Eylül 2023

Altunizade Kültür Merkezi

Bünyamin Kara'nın öğrencileriyle açtıkları sergiye gitmek bizlere de nasip oldu ve birbirinden güzel tabloları, üç boyutlu çalışmaları, linol baskıları ve daha birçok güzel yaratıcı eserleri görme şansını bulduk.

Bünyamin Kara'nın öğrencileri genellikle yaşları oldukça genç sanat aşıklarıydı. 4-5 yaşlarından 20-25 yaşlarına öğrencilerin eserleriyle dolu bu sergi bize kısıtlanmayan, özgür bırakılan ve desteklenen ruhların ortaya koydukları güzellikleri görme fırsatı verdi. Gezerken şaşkınlık ve gıpta ile her bir sanatçının eserini inceledik. Altında yazan yaşlara bakınca gözlerimize inanamadık. Bu harika sergiyi Üsküdarlılarla buluşturduğu için Bünyamin Kara ve öğrencilerine teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bünyamin Kara'nın çok yakında kendine ait bir başka sergisi daha bizlerle buluşacak. Metal çalışmalarıyla harika işler çıkaran sanatçımızın yeni metal işlerinin sergileneceği bu sergisinin tarihlerini Instagram sayfasından takip edebilirsiniz. Şahsen bizimle paylaştığı ön çalışmalarına bakarken bu işlere harcanan büyük emeği bir kez daha hatırladık ve Ortadoğu coğrafyası esintileriyle, aynı zamanda kültürümüzden ve ülkemizin farklı yörelerinden dokunuşlarla, ilgi çekici hikaye anlatıcılığıyla mest olduk diyebiliriz. Sıradaki sergiyi büyük bir sabırsızlıkla beklerken buradan Bünyamin Kara'yı kutluyoruz.

Umarız daha nice eserlerini ve gençlere katkılarını görmek nasip olur.

Bünyamin Kara'nın

"12. Pencere"

isimli yeni sergisini

@bunyaminkara.sanat.atolyesi

Instagram adresinden takip

edebilirsiniz.

Kısa Biyografisi

1960 doğumlu olan Bünyamin Kara sanatla ilgili yazılar yayınladı, birçok karma sergiye katıldı, 17 kişisel sergi açtı. 2007 yılında yayınlanan "Radika ve Mona Lisa" adlı kitabında kendi sanat felsefesini de ortaya koyan sanatçı, son yıllardaki çalışmalarında bu felsefenin görselleşmiş izlerini sürüyor. Resim, fotoğraf ve belgesel film çalışmalarını İstanbul ve Ordu'da sürdüren Kara, klasik içeriği modern bir formla yeniden yorumlama çabası içindedir. Kurucusu olduğu Fatsa'daki "Avrasya Medi Tech Sanat Galerisi" aracılığı ile bölgenin eğitim ve kültür hayatına önemli bir ivme kazandırmıştır

Yazar: Ayşe Hümeyra Kanbak

saudade

bugün ayrılışın ilk günü. dün yani 13 martta, gök kendini tüm ihtişamıyla göstereceğini diye lambalar parlamaktan vazgeçtiği zaman, kararlılığım gerçekliğini göstermek için mücadele başlatmıştı, da ben farkında değildim. mesela dün için en çok zorlandığım kısmı söyleyebilirim: uyumak, o iki inci tanesini kapatıp dudaklara bir tebessüm pay biçmek ve dalmak kısmında. sonra başka günler olması daha çok beklenmiş ama dün geceye nasip olmuş rüya faslı, senli rüya. rüyamda memleketime gelmiş okuluma burada devam ediyordum. ramazan ayıydı, cuma akşamı, eve gelmişim, elimde de tuşlu bir telefon. nedendir bilinmez, geçmişini yâd etmek belki. tuşlu, titreyip çalmaya başlamıştı, açtığımda karşıdan gelen sesin beni duygu değişimine ugratıyor hâlini benliğimden çıkıp görmek isterdim ve kapattıktan sonraki derin oh' çekişimi de. bugün yani 14 mart, daha yeni gün uyandı aslında ama belki de en çok zorlanmış olacağım kısım şurası olacaktı: uyanmak, o iki inci tanesini açıp dudaklara tebessüm pay biçmek ve ayılmak kısmı.

...

bugün 18 mart. aradan geçen beş günij nasıl geçireceğimi bilmezken günlerin geçtiğine alışmaya başlamış buldum kendimi. kolay bir alışma olmadı, hani zorlu bir iş başarıldıktan sonra "buraya tırnaklarımı kazıyarak geldim" denir, belki onu bende, burada kullanmak komiktir ama tırnaklarımla kazıyarak gelmiş gibiyim, tırnaklarımı kendi üzerimde kazıyarak. her şeyi mükemmelleştirmeye çalışmanın yok ettiği* vardır hani. terazinin dengesini kuramadım ve biliyordum ki, terazinin bir tarafı elbette ağır gelecekti. ağır gelen tarafında hapsolmuş gibiydim. çok fazla gözyaşı sarf ettim ve duadan da hiç vazgeçmedim. bir karar vardı ortada dimdik duran. yaşadığım duygulara dayanıklı çıkan bir karar. ve bunun yanında güçsüz bir ben vardım, gücünü Yaratıcığından alan. aslında hâlâ alışmış değilim, alışmaya başlamış da değilim. hâlâ ağlayabiliyorum hatta olmadık yerlerde de. dün 17 mart. hava kapalı. gök ağlayamamanın sıkıntısıyla haşrolmuş bana eşlik ediyor gibiydi. ne o ağlayıp rahatlayabiliyor ne de ben buna alışabiliyordum. salihlerin evine gitmiştik, odada otururken ağlama perilerim gelmişti, odadan çıkmak, oradan kaybolmak istiyordum. bir çocuk vardı, daha önce oraya çok kez gitmiş olmama rağmen hiç etkileşim yaşamadığım bir çocuk. kapıdan hızlıca girip narince üzerime atlayarak sarıldı, o kadar güzel sarıldı ki, bu en sevdiğim sarılma şekliydi. çok sıcaktı, hiç acıtmadı. çocuk farkında olmadan gözyaşlarımı silmişti aslında. bu Allah'ın bir yardımındı. evet, Allah'ın ben senin yanındayım, en yakınındayım* mesajıydı. akşam olmuş salihJ kitap okuyacak ben de deneme okuyacaktım. daha önce çok severek okuduğum yazıları bu sefer içime alamıyordum ve yine tam ağlamanın ortasında bulacaktım ki kendimi, salihin kendi eliyle yaptığı küçük maketten bir evi göstermesiyle başlamadan dindi. farklı maketler yapalım istiyordu birlikte ve ne yapacağımıza dair fikir almak için eline almıştı telefonunu. ne hikmet bilmiyorum ama takım tutmayan çocuk fb logosuna baktı, internetten. ben de bunu yapabilir miyiz dedim, tatlı ama kısık bir sesle, özü hüznün olduğu bir sevinç olabilir miydi bu o yüzden, heyecanlanmıştım. fb demek sen* demekti.

İçinde telvesiyle servis edilen belki de tek kahve olan Türk kahvesinin seveni çok. Genellikle Türk kahvesi diye anılan ama Türkler dışında birçok yörede ve ülkede var olan, cezve/ibrik kullanılarak yaklaşık 5 dakikada hazırlanan, tadı damaklarda iz bırakan Türk kahvesi, bugün sohbetimizin konusu.

Damak tadına göre şekerli de ikram edilen bu kahvenin gelin görünüz ki her yerde farklı bir yapım yöntemi, farklı bir ölçüsü tartısı var.

Bir arkadaş evinde yahut bir misafirlik ortamında kahveleri ikram edenler farklı farklı tarifler vermişlerdir sizlere bugüne kadar ve ne yalan söyleyelim gerçekten de birçok yapım şekline sahip olduğu bir gerçek Türk kahvesinin.

Mesela bu işin ustası diye adlandırabileceğimiz Dünya Cezve/İbrik şampiyonları var. Tarifleri başta benzer gibi gözükse de biraz işin içine derinlemesine bakıldığında bunun öyle olmadığı hemen fark ediliyor.

Kimisi ılık su ile demliyor kimisi oda sıcaklığında su kullanıyor, kimisi kahveyi farklı sürelerde demliyor, kimisinin kullandığı oranlar ve ekipmanlar farklı...

Sizi ayrıntılarla yormak yerine evde nelere dikkat ederseniz harika bir fincan kahvenin tadını çıkarabilirsiniz bunları konuşacağız.

Dediğim gibi bu işin ustalarının tariflerini bu yazıyı yazmadan hemen önce denedim ve size şunu gönül rahatlığı ile söyleyebilirim ki ağız tadı değişken bir şey olduğundan her tarif size uymayabilir.

Bu işten anlayan insanlar yaptı diye hemen size hitap etmesi söz konusu değil. Asıl önemli olan damak tadınıza uygun tarifi bulmak.

Çünkü bir sürü tarif var ve içlerinden biri, sizin sevdiğiniz tarif olmayı bekliyor.

Şimdi gelelim Türk kahvesi demlerken yapılması ve yapılmaması gerekenlere;

Özümüzdeki Kahve : Türk Kahvesi

COFFEE

DOUBLE ESPRESSO	\$2.00
SINGLE ESPRESSO	\$1.00
CORTADO	\$2.00
FLAT WHITE	\$2.50
CAPPUCCINO	\$3.00
CAFE LATTE	\$3.00
ADD SYRUP FOR 50C	

Kahve Köşesi

2-Taze kahve kullanmak.

Kahve bekledikçe oksijenle teması artar. Bu da kahvenin bayatlamasına ve içinde barındırdığı güzelliklerin kaybolmasına sebep olur. Ne kadar taze ise o kadar köpüğü bol ve tadı damaklardan silinmez kahveler yudumlayacaksınız demektir.

3- Kahve çekirdeğinin kullanımdan hemen önce öğütülmesi.

Bu madde evinde öğütücü olanlar için uygulanması büyük farklar yaratacak bir tanesi. Hazır öğütülmüş kahveler genellikle çok daha hızlı bayatlar. Bu nedenle kahvenizi demlemeden hemen önce öğütebileceğiniz bir öğütücü alabiliyorsanız yahut elinizde hali hazırda varsa bu yaptığınız kahveyi üst seviyelere taşıyacaktır.

Eğer öğütücünüz yoksa aldığınız öğütülmüş kahveyi az miktarlarda alıp hava geçirmez kaplarda muhafaza ederek daha taze tutmaya çalışabilirsiniz. Bu minvalde tek yapımılık kahve paketleri benim son derece hoşuma giden bir saklama yöntemi.

1- Kahveyi birden fazla kez taşımak.

Kahveyi demleme süresi belirli bir raddeyi geçtikten sonra kahve acılaşmaya başlar. Bunun nedeni kahvede sırayla ortaya çıkan tatların en sonuncusu olan ve demleme süresini arttırdıkça daha da belirginleşen acı tattır. Bu her ne kadar Türk kahvesinde alıştığımız bir tat olsa da fazlasını istemeyeceğimiz bir tattır.

Aslen kahve, çok acı bir içecek değildir. Hatta çekirdeğine göre ekşi, tatlı ve meyvemsi tatları içinde barındırır. Bu tatların ortaya çıkmasında tesiri olan farklı etkenler olsa da uzun demleme süreleri en büyük düşmanlarından biridir. Bu nedenle kahveyi birkaç kez taşıyarak demlemek genellikle aşırı demlemek manasına gelir. Yapılmaması önerilir.

4-Musluk suyu kullanmak.

Su her ne kadar ilk başta önemli gibi gözükme de aslında etkisi oldukça büyük. Kahve dünyasının içine biraz göz atınca insanların su kullanımına ne kadar dikkat ettiklerini hatta sularına bazı minareller eklediklerini görüyoruz. Durum böyleyken musluk suyunun kahveyi negatif etkileyeceği göz ardı edilmez bir gerçek. Arıtma suyu ile yahut doğal kaynak suları ile özenerek yapılan bir fincan kahvenin çok daha iyi sonuçlar vereceğini düşünüyoruz.

5-Sürekli karıştırmak.

Aslında kahveyi demlerken karıştırmamızın amacı kahveyi ıslatmak ve topak varsa onları yok edip kahvenin su ile temasından emin olmaktır. Ama bunun ilerisine geçerek daha fazla karıştırırsak kahve olması gerekenden fazla çözünür ve aşırısını istemediğimiz acı tatla karşılaşmış oluruz. Çözündüğünden emin olduğumuzda karıştırmayı bırakıp sonrasında da bir daha kaşıkla müdahale etmemek çok kullanılan yollardan biridir. Bazı demleyiciler telvenin üstte kalması durumunda cezveyi ellerinde yavaşça döndürerek telvenin alta inmesini sağlıyorlar. Bunun dışında bir müdahale demlemeyi kötü yönde etkileyebilir.

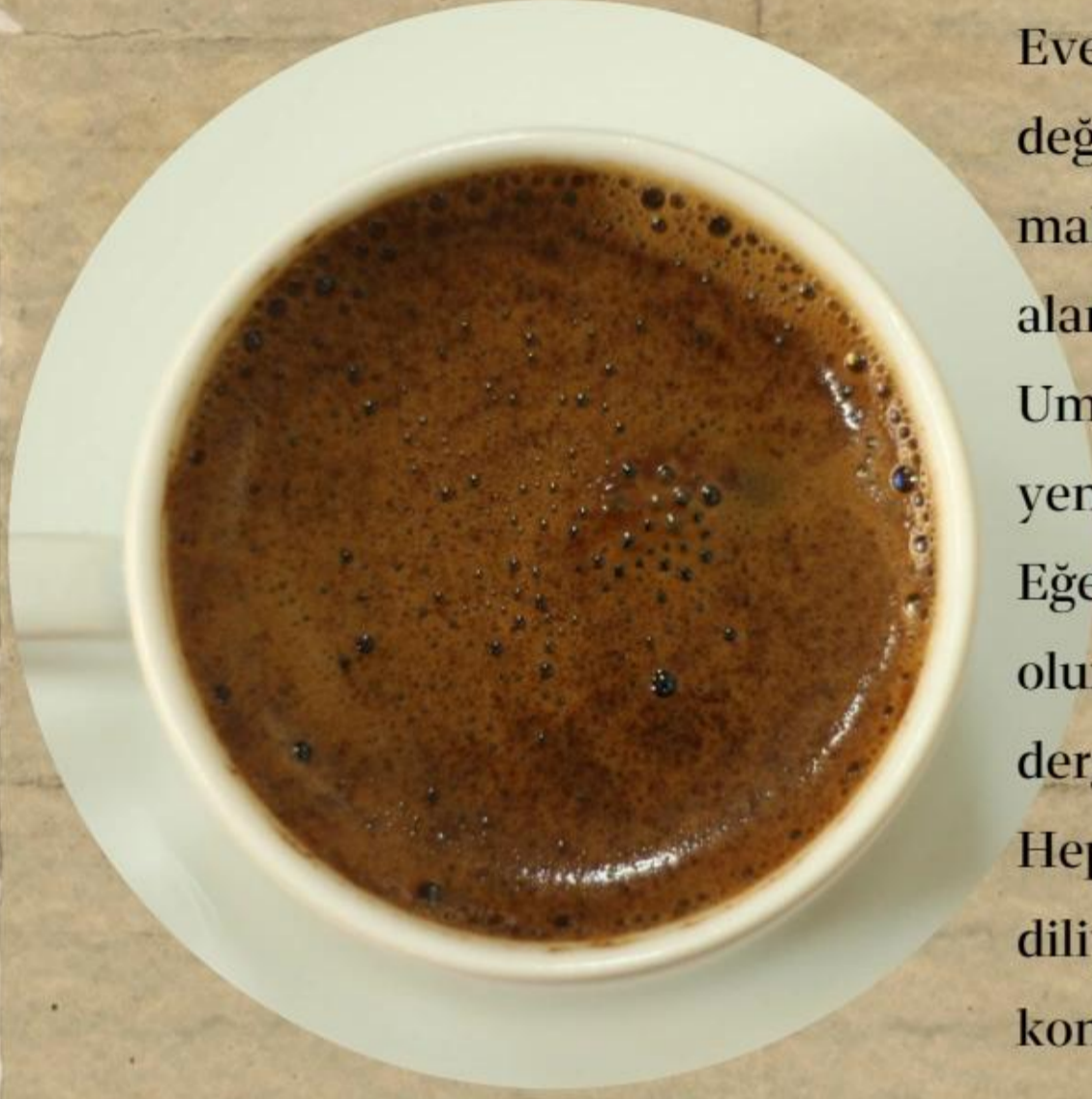
6-Fincanları ısıtmak.

Belki denk gelmişsinizdir, ocağın dört bir yanında dizilmiş ateşle ısıtılan yahut sıcak su ile çalkalanarak ısıtılan fincanlara. Ama hiç fincana buz koyulduğunu duydunuz mu? Aslında sıcak içeceklerde en iyi servis sıcaklığı 50-60 derece civarındadır ve ocaktan kahvemizi aldığımızda kahvenin sıcaklığı kaynama sıcaklığına yakındır. Bu da yaklaşık 90-95 derece civarına tekabül ediyor. Buradan 50'li sayılara düşmesi için ya ortamdan ortama değişen 3-4 dakikaya yakın bir süre beklemeniz yahut bazı demleyicilerin uyguladığı şekilde fincana kahveyi koymadan fincanı buzla soğutup şok etkisi yaratarak hem demlemeyi durdurma hem de kahveyi içme sıcaklığına çekme yöntemini kullanabilirsiniz. Burada buz koyarak bir taşla iki kuş vurmuş oluyoruz. Hem acılık ihtimalini ortadan kaldırıyoruz hem de içme sıcaklığına daha hızlı gelmesini sağlıyoruz.

“Hak Ta'ala başka vermiş lezzeti kahve sana
Ehl-i diller çok ederler rağbeti kahve sana
Çün seherde içilirsin sen safa bahş etmeye
Benzemez hiç bal-ü sükker şerbeti kahve sana”

Şakirî

Evet, çok basit gibi gözüken şeylerin bile birçok değişkeninin olduğunu ve derinlere inmeden aslında mahiyetine erişilemeyeceğini hayat bizlere her alanında gösteriyor sanki.

Umarım bu sayıdaki kahve köşesinden zevk almış ve yeni bilgiler öğrenmişsinizdir.

Eğer sormak istediğiniz sorular, istek ve önerileriniz olursa bana hem kahve sayfamdan hem de dergimizin Instagram sayfasından ulaşabilirsiniz.

Hepinize mutlu günler ve bol köpüklü kahveler diliyorum. Bir sonraki sayıda ilgi çekici ve mis kokulu konularla görüşmek üzere. Sağlıcakla kalın...

(Bu derlemede Türk kahvesinin 6 püf noktasından bahsettik. Bu yazıdaki bilgiler benim zamanla birçok kahve demleyicisinden edindiğim bilgilerin bir bütünüdür. İlginizi çekerse kahve demleyicilerinden çok daha ayrıntılı şekilde tarif ve yöntem önerisi bulabileceğiniz videolara bir göz atmanızı tavsiye ederim.)

Kaynaklar

- 1)European Coffee Trip Youtube kanalında Turgay Yıldızlı'nın (2013 Dünya Cezve/İbrik Şampiyonu) videosu.
 - 2)European Coffee Trip Youtube kanalında Konstantinos Komninakis'in (2016 Dünya Cezve/İbrik Şampiyonu) videosu.
 - 3)Posta Youtube kanalında Koray Erdoğan'nun (Türkiye Cezve/İbrik Şampiyonu) videosu.
- ve takip ettiğim diğer kahve severler..

Hazırlayan: Ayşe Hümeysra Kanbak

@wellbalancedcoffee

SENİ HATIRLATAN SONSUZ BAHAR

Geliyor kapıma kadar sonbahar
Adım sesleri gittikçe netleşiyor,
Gözetliyorum kapımın deliğinden gizlice
Sessiz olmalıyım fakat kalbim beni ele vericek gibi
Tavan arasında kopan kıyamet,
Leyleklerin aceleciliğindedir
Yuvanı toparlamayı bırak öyleyse!
Yuvanda hissettireni al kanatlarının altına.
Yeni bir gülümsemeyle açacağım kapımı,
Alışılmış bir uğurlama ile kapatacağım.
Sonbahardır, senin bendeki yerin.
Sensin sen! boğazımdaki sık düğüm.
Gözümün önünde sararıyor,
Yeşilliğine tutulduğum ağaç.
Gözümün önünde,

Yağmurunda yıkandığımız kara bulutlar.
Seni hatırlatıp, kenara çekildikçe.
Sonbahar da yerini alabilir mi
Sıcak kahve tadında dudaklar,
Serinliğimi alan yün atkı,
Başıma diktiğim puantiyeli şemsiyem?
Günden güne seni hatırlatıyor sonbahar
Tesellileri duydum hırçın dalgalardan,
Birikmiş su birikintisinden,
Paramparça bulutlardan.

Akıllanıyorum derken hatırlatılıyorsun,
Hatırlatıyor seni sonbahar, adım attığı her bir sokağa.
Yağmurdan sonraki koku mudur, kokun.
Düşen her bir yaprak mıdır, gözyaşın
Nasıl bittiğini anlayamayayım bu sonbaharım,
Bizi anlatacağım ona beş çayında,
Biraz feyz alsın değil mi,
Gelir geçer bu havalar,
Biraz üşür gerektiğinde ağlarız.
Sararmayı severiz, yeşili bir ihtimal unutturuz .

Medine Barın

Çizim: Merve Nazlı Barut

“vakit bir bahar akşamı değildi
hazâna ermiş idi mevsim”